Dodatek tygodniowy

przy Gazecie Lwowskiej.

Nro. 16. — Dnia 21. Kwietnia 1855.

Statystyka zakładów naukowych
w administracyjnym okręgu lwowskim z r. 1854.

(Dalszy ciąg. Obacz Nr. 13 i 14 Dodatku tygodniowego.)

Medyczno-chyrurgiczny zakład naukowy we Lwowie.

Gremium nauczycielskie przy tym zakładzie naukowym składa się z jednego dyrektora, 6 zwyczajnych i z jednego nadzwyczajnego profesora, dwóch suplentów i dwóch asystentów. Do usługi są dwa indywidua. Sprawami kancelaryi zajmuje się urzędnik manipulacyjny z sanitarnego departamentu namiestnictwa i pobiera za te funkcye roczną remuneracyę z funduszu szkolnego.

Liczba zapisanych w upłynionym roku szkolnym uczniów wynosiła 87 a zapisanych uczenic było 29, przeto w porównaniu z frekwencyą roku szkolnego $185^{2}/_{3}$ o trzech uczniów mniej a o dwie uczennic więcej.

Wykaz istniejących przy tym zakładzie środków naukowych i zbiorów.

a) Muzeum anatomiczne w połączeniu ze zbiorem patologiczno-anatomicznych preparatów.
b) Farmakognostyczny zbiór preparatów i materyałów.
c) Zbiór chyrurgicznych instrumentów bandażów i maszyn.
d) Dwie sale dla chorych w głównym szpitalu dla kliniki medycznej z miejscem na siedmnastu chorych.
e) Dwie sale w głównym szpitalu dla kliniki chyrurgicznej z miejscem na piętnastu chorych.
f) Do praktycznej nauki akuszeryi i okulistyki służą przynależne oddziały chorych w głównym szpitalu.
g) Do sądowych obdukcyi we Lwowie mają słuchacze medycyny sądowej zawsze wolny przystęp.
h) Dla badań patologiczno-anatomicznych, tudzież dla ćwiczeń w praktycznej anatomii pobiera zakład potrzebną ilość trupów z głównego szpitalu.

Wykaz uczniów i uczenic według narodowości i wyznania religijnego.

Rok naukowy	Zwyczajni uczniowie i uczeni.	Nadzwyczajni uczniowie	Niemcy	Polacy	Rusini	Żydzi	Rzm. katol.	Gr. katol.	Ewangel.	Izraelici
Kurs zimowy.										
Na pierwszym roku	30	2	1	5	2	24	5	2	1	24
Na drugim roku	17	—	1	1	—	15	2	—	—	15
Na trzecim roku	26	—	3	1	1	21	4	1	—	21
Na praktycznej nauce akuszeryi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Na kursie teoretycznym dla akuszerek	29	—	4	20	—	5	24	—	—	5
Kurs letni.										
Na pierwszym roku	27	2	1	3	2	23	3	2	1	23
Na drugim roku	13	—	1	1	—	11	2	—	—	11
Na trzecim roku	26	—	3	1	1	21	4	1	—	21
Na praktycznym kursie akuszeryi	14	—	—	1	—	13	1	—	—	13
Na praktycznym kursie dla akuszerek	29	—	4	20	—	5	24	—	—	5

Uwagi. Między zwyczajnymi słuchaczami na zimowym kursie był na pierwszym roku jeden, na drugim roku jeden, a na trzecim roku trzech felczerów.

Na kursie letnim na drugim roku jeden, a na trzecim roku trzech felczerów.

Praktyczną akuszeryę wykładano w kursie letnim tylko słuchaczom, którzy zdali rygoroza z chyrurgii.

Wykładane przedmioty.

a) W kursie zimowym.

A.) Przedmioty zwyczajne.

Na pierwszym roku.

Anatomia deskrypcyjna, pięć godzin na tydzień.

Fizyka medyczna, pięć godzin na tydzień.

Na drugim roku.

Fizyologia tudzież ogólna pathologia i therapia, dziesięć godzin na tydzień.

Na trzecim roku.

Specyalna medyczna pathologia i therapia, tudzież praktyczna nauka medycyny u łóżka chorych, dwanaście godzin na tydzień, — specyalna chyrurgiczna pathologia i therapia, tudzież nauka o instrumentach operacyjnych i bandażach i praktyczna nauka chyrurgiczna u łóżka chorych, dwanaście godzin na tydzień; nakoniec sądowa medycyna pięć godzin na tydzień.

B.) Prelekcye nadzwyczajne.

a) Topograficzna anatomia dwie godzin na tydzień.
b) O postępowaniu przy ratunku w letargu i w nagłych niebezpieczeństwach życia, jedna godzina na tydzień.
c) Dentystyka, trzy godzin na tydzień.
d) Ottologia dwie godzin na tydzień.

C.) Nauka dla akuszerek.

Teoretyczna akuszerya, po niemiecku pięć godzin i po polsku pięć godzin na tydzień.

Praktyczna nauka akuszeryi, siedm godzin na tydzień dla słuchaczów, którzy zdali rygoroza z chyrurgii.

Kurs letni.

A.) Przedmioty zwyczajne.

Na pierwszym roku.

Anatomia deskrypcyjna, pięć godzin na tydzień.

Medyczna chemia, pięć godzin na tydzień.

Medyczna botanika, pięć godzin na tydzień.

Na drugim roku:

Farmakognozya, nauka zapisywania recept i dyetetyka, dziesięć godzin na tydzień.

Teoretyczna akuszerya, pięć godzin na tydzien.

Nauka o zarazach na bydło i policya weterynarna, pięć godzin na tydzień.

Na trzecim roku.

Specyalna medyczna patologia i therapia, tudzież praktyczna nauka medyczna u łóżka chorych, dwanaście godzin na tydzień.

Specyalna chyrurgiczna patologia i therapia, tudzież praktyczna nauka chyrurgiczna u łóżka chorych, dwanaście godzin na tydzień.

B.) Prelekcye nadzwyczajne.

Topograficzna anatomia, dwie godzin na tydzień.

Policya medyczna, cztery godzin na tydzień.

Ogólna i specyalna patologia i therapia okulistyki, pięć godzin na tydzień.

C.) Kurs dla akuszerek.

Praktyczna akuszerya po polsku i po niemiecku, po siedm godzin na tydzień.

Praktyczna nauka akuszeryi dla rygorozantów.

Język naukowy w tym zakładzie jest niemiecki z wyjątkiem wykładu teoretycznej i praktycznej akuszeryi dla akuszerek. Te przedmioty wykładają się w języku polskim lub niemieckim, stosownie do tego, którym z tych języków mówią uczennice.

W pierwszym kursie wykładano ten przedmiot po niemiecku dla dziewięć, po polsku dla dwadzieścia uczennic; w drugim kursie po niemiecku dla dziewięć uczennic a po polsku dla dwadzieścia uczennic.

Techniczna akademia we Lwowie.

Lwowska akademia techniczna składa się z roku przygotowawczego, z wydziału technicznego i z wydziału komercyalnego.

Rok przygotowawczy niema osobnych profesorów, lecz profesorowie innych wydziałów i połączonej z techniką szkoły realnej wykładają przynależne przedmioty.

Stan nauczycieli.

Dyrektor techniki i połączonej z nią szkoły realnej.

Na wydziale technicznym: czterech zwyczajnych profesorów, dwóch suplentów, jeden asystent. Na wydziale komercyalnym: trzech

profesorów zwyczajnych, trzech suplentów i trzech nauczycieli w ściślejszem znaczeniu. Do usługi są trzy indywidua.

W porównaniu z rokiem poprzedzającym zmniejszyła się liczba zwyczajnych profesorów na wydziale technicznym o dwóch, a na wydziale komercyalnym o jednego.

Zbiory środków naukowych.

a) Biblioteka składająca się z 160 dzieł.
b) Gabinet fizyczny liczący 166 aparatów.
c) Zupełnie urządzone laboratoryum chemiczne mające 274 chemicznych aparatów.
d) Zbiór zawierający 18 instrumentów do pomiaru, tudzież wzory rysunkowe z praktycznej jeometryi.
e) Zbiór 204 wzorów rysunkowych z budownictwa.
f) Zbiór 15 modelów dla mechaniki.
g) Gabinet historyi naturalnej zawierający 410 minerałów i 85 przedmiotów zoologicznych.
h) Gabinet ze zbiorem towarów zawierający farby, żywice, sole, rozmaite gatunki drzewa i t. p.

Stan uczniów.

	Wydział naukowy			
	Rok przygotowawczy	Wydział techniczny	Wydział komercyalny	Razem.
Immatrykulowani	36	98	43	177
Goście	—	—	—	—
Między imatrykulowanymi było:				
Niemców	6	19	8	33
Madiarów	—	1	—	1
Polaków	24	55	11	90
Ormian	—	1	—	1
Czechów i Morawian	—	1	—	1
Wołochów	—	1	—	1
Rusinów	2	10	—	12
Żydów	4	10	24	38
Według wyznania religijnego:				
Rzymsko katol.	28	71	20	119
Grecko katol.	2	10	—	12
Grecko-nieunickich	—	1	—	1
Ewang. augsburg.	1	5	—	6
Ormiansko-kat.	—	1	—	1
Izraelitów	5	10	23	38

Wszyscy imatrykulowani uczniowie opłacali na wstępie taksę imatrykulacyjną. Stypendystów było siedmiu, którzy razem pobierali kwotę 799 złr. m. k.

W porównaniu z rokiem poprzedzającym zmniejszyła się liczba imatrykulowanych uczniów na roku przygotowawczym o 37, na wydziale technicznym o 5, na kursie komercyalnym o jednego, razem o 43; w rokn szkolnym 185$^2/_3$ było trzech zapisanych gości, w roku zaś 185$^3/_4$ niebyło ani jednego. W tym roku było o dwóch stypendystów mniej niż w roku poprzedzającym.

Wykładane przedmioty.

a) Na roku przygotowawczym.

Niższa matematyka	10	godzin w tyg.	36 uczniów.
Experymentalna fizyka	3	„ „ „	„ „
Historya naturalna	3	„ „ „	„ „
Stylistyka	4	„ „ „	„ „
Przygotowawcze rysunki	10	„ „ „	„ „

W drugim kursie zmniejszyła się liczba uczniów z 36 na 19.

b) Na wydziale technicznym.

Niższa matematyka	10	godzin w tyg.	44 uczniów.
Wyższa matematyka	5	„ „ „	31 „
Fizyka	8	„ „ „	63 „
Praktyczna jeometrya	3	„ „ „	9 „
Jeometrya wykreślna	3	„ „ „	16 „
Mechanika i nauka o maszynach	5	„ „ „	11 „
Budownictwo lądowe	5	„ „ „	7 „
Bndownictwo wodne	5	„ „ „	7 „
Ogólna techniczna chemia	5	„ „ „	15 „
Przygotowawcze rysunki	5	„ „ „	33 „
Technologia	5$^1/_2$	„ „ „	7 „

c) Na wydziale komercyalnym.

Prowadzenie ksiąg kupieckich	3	godzin w tyg.	27 uczniów.
Umiejętność handlowa	4	„ „ „	5 „
Prawo handlowe i wekslowe	3	„ „ „	26 „
Regulamin ceł i monopolów państwa	2	„ „ „	12 „
Poznawanie towarów	2	„ „ „	13 „
Rachunki kupieckie	2	„ „ „	19 „
Jeografia i historya handlowa	2	„ „ „	8 „
Styl kupiecki	2	„ „ „	16 „
Język francuski	3	„ „ „	13 „
Język włoski	3	„ „ „	10 „
Kaligrafia	2	„ „ „	14 „

Wszystkie przedmioty wykładane w języku niemieckim.

Gorzelnie i browary krajowe.

Wydatek w lutym 1855 — 1854.

(Obacz Nr. 2, 8 i 12 Dod. tygod.)

Nr.	Okręgi kameralne	Wódka								Piwo							
		Licz. gorz.	Ilość wiader zacieru	Licz. gorz.	Ilość wiader zacieru	Zestawienie w lutym 1855: Zajętych gorzelni		Wydanych wiader zacieru		Licz. bro.	Wywarzono wiader piwa	Licz. bro.	Wywarzono wiader piwa	Zestawienie w lutym 1855: Zajętych browarów		Wydanych wiader piwa	
		w lutym 1855		w lutym 1854		więc.	mniej	więcej	mniej	w lutym 1855		w lutym 1854		więc.	mniej	więcej	mniej
1	Bochnia	3	4600	5	5843	—	2	—	1843	12	4097	16	3729^{20}/..	—	4	367^{20}/	—
2	Brody	42	102781	41	98913	1	—	3868	—	18	3129	22	3103^{9}/..	—	4	25^{31}/	—
3	Brzeżany	33	83482	32	79388	1	—	4094	—	13	3348	15	2330^{3}/..	—	2	1017^{37}/	—
4	Czerniowce	86	204593^{20}/	95	192659^{20}/	—	9	11934	—	18	7830	18	5412^{6}/..	—	—	2417^{34}/	—
5	Jasło	1	440	1	702	—	—	—	262	4	229	14	697^{12}/..	—	10	—	468^{12}/..
6	Kołomyja	99	66186	119	73919^{20}/..	—	20	—	7733^{20}/..	10	2878	10	2092^{16}/..	—	—	785^{24}/	—
7	Kraków	6	2616	6	3624^{20}/..	—	—	—	1008^{20}/..	5	385^{20}/..	6	541^{39}/..	—	1	—	156^{19}/..
8	Lwów	4	10808	4	11172	—	—	—	364	7	2305	8	1961^{17}/..	—	1	343^{13}/	—
9	Nowy Sacz	6	1884	5	1828	1	—	56	—	11	685	15	1281^{15}/..	—	4	—	596^{15}/..
10	Przemyśl	11	23482^{20}/..	14	31272^{20}/..	—	3	—	7790	15	3468	16	2466^{8}/..	—	1	1001^{32}/	—
11	Rzeszów	20	27444	19	20279^{13}/..	1	—	7164^{27}/	—	23	2846	28	3381^{23}/..	—	5	—	535^{23}/.
12	Sąmbor	9	28924	12	31910^{20}/..	—	3	—	2986^{20}/..	7	1666	6	1045^{24}/..	1	—	620^{20}/..	—
13	Sanok	2	2968	3	4760	—	1	—	1792	8	577	12	685^{36}/..	—	4	—	108^{36}/..
14	Stanisławów	74	112709^{4}/:	86	109747^{4}/:	—	12	2962	—	13	3683	14	4823^{25}/..	—	1	—	1140^{25}/..
15	Stryj	20	66374	21	68036	—	1	—	1662	11	3162	12	2429^{24}/..	—	1	732^{16}/..	—
16	Tarnopol	111	351367	112	346601	—	1	4766	—	25	7193	23	5338^{2}/..	2	—	1854^{38}/	—
17	Tarnów	12	16616	10	8926	2	—	7690	—	11	1637	14	1750^{26}/..	—	3	—	113^{26}/..
18	Wadowice	10	7135	10	5619^{30}/..	—	—	1515^{20}/..	—	15	2372	19	3734^{18}/..	—	4	—	1362^{18}/:
19	Żółkiew	24	51623	27	64180	—	3	—	12557	12	2061	15	1888^{15}/..	—	3	173^{5}/..	—
	Razem	573	1,165.433^{4}/:	622	1,159,381/^{17}	—	49	6051^{27}/:	—	238	53552	283	48693^{24}/..	—	45	4858^{16}/	—
	Do tego wydatek w mieście Lwowie:									9	2987	11	5120^{29}/..	—	2	—	2133/^{29}.
	w Krakowie:									7	1770	6	1938^{14}/..	1	—	—	168^{14}/..
	Razem:									16	4757	17	7059^{3}/..	—	1	—	2302^{3}/..
	Suma ogólna:									254	58309	300	55752^{27}/..	—	46	2556^{13}/	—

Zestawienie produkcyi zacieru w lutym z styczniem r. 1855.

Obwód:		Bochnia	Brody	Brzeżany	Czerniowce	Jasło	Kołomyja	Kraków	Lwów	Nowy Sącz	Przemyśl	Rzeszow	Sambor	Sanok	Stanisławów	Stryj	Tarnopol	Tarnow	Wadowice	Żółkiew	Miasto Lwów	Miasto Kraków
W przecięciu zacierała każda gorzelnia w wiader	stycz.	1122	2737	2633	2636	884	727	690	2991	520	2472	1490	3558	1362	1713	3523	3535	1749	832	2360	—	—
	lutym	1333	2447	2530	2379	440	669	436	2702	314	2135	1372	3216	1484	1523	3319	3166	1385	714	2151	—	—
W porównaniu z stycz. zacierano w lutym	więcej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	mniej	1611	12182	13927	16846	328	6912	2217	1158	2278	6179	2357	3099	1117	11517	560	33953	4373	2013	7378	—	—
Pędziło w stycz. gorzelni	więcej	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	2	—	—	—	—	—
	mniej	2	—	4	—	1	3	1	—	2	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—

W całym kraju było w lutym o 10 gorzelni mniej; jedna gorzelnia pędziła w lutym 2034, w styczniu, zaś 2222 wiader.

Ogólna produkcya w całym kraju była mniejsza o 130.008 wiader zacieru niż w styczniu.

Zestawienie produkcyi piwa w lutym z styczniem 1855 r.

Obwód:		Bochnia	Brody	Brzeżany	Czerniowce	Jasło	Kołomyja	Kraków	Lwów	Nowy Sącz	Przemyśl	Rzeszow	Sambor	Sanok	Stanisławów	Stryj	Tarnopol	Tarnow	Wadowice	Żółkiew	Miasto Lwów	Miasto Kraków
W przecięciu produkował każdy browar w wiader	stycz.	281	166	201	398	52	273	83	291	73	189	105	283	64	291	283	257	103	185	142	520	315
	lutym	341	174	258	435	58	288	77	329	62	231	124	238	72	283	287	288	149	158	172	332	253
W porównaniu z stycz. warzono w lutym	więcej	343	145	943	273	234	148	—	271	—	640	533	—	—	—	49	1027	315	—	71	—	—
	mniej	—	—	—	—	—	—	111	—	113	—	—	317	2	105	—	—	—	401	—	1695	437
Było w lutym browarów	więcej	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
	mniej	1	—	—	1	5	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	2	—	—

W całym kraju bylo w lutym o 10 browarów mniej; jeden browar produkował w przecięciu 230, w styczniu zaś 216 wiader.

Ogólna produkcya w całym kraju była w lutym większa o 1435 wiader piwa niż w styczniu.

Opisy obrazów znajdujących się w kościołach miasta Lwowa.

przez:

Felicyana Łobeskiego.

(Obacz Nr. 12, 13 i 15 Dodatku tygodniowego.)

Kościół Wszystkich świętych przy klasztorze pp. Benedyktynek.

O początku i założeniu kościoła tego, oraz klasztoru pp. Benedyktynek we Lwowie, Bartłomiej Zimorowicz w kronice miasta Lwowa taką wiadomość podaje:

„Stanisław Saporowski trzy panienek do lat zupełnych zamęścia wychował, których oczu a ostrzejsze jeszcze posagu strzały wielu młodzieńców przeszyły serca. Lecz one rzadkim i nie tego czasu przykładem pochodnie bożka miłości zdrojem łez między sobą zgasiwszy, barankiem także rodowitym, który w swym herbie ojczystym miały, wzgardziwszy, na złączenie się z barankiem niewinnym wszystkie zezwoliły. Uradowany takowym zięciem, ojciec trzy swe córki na tyleż Muz poświęca, dwór swój na klasztor przeznacza, majątek rycerski na własność Westalek zamienia. I nie zadługo za staraniem arcybiskupa chęci tak zbawienne pochwalającego cztery zakonnice podług przepisu ś. Benedykta żyjące z Sandomirza sprowadzono, klasztor panieński Bogu poświęconych panien ustanowiono, a po skończonym roku ćwiczeń zakonnych owe trzy panienki zasłonę z rąk Sulikowskiego przyjęły. Roku 1596.“

Ksiądz Chodyniecki tegoż Saporowskiego nazywa Adamem. Według niego dwie młodsze siostry po śmierci matki udały się do klasztoru Chełmińskiego, w którym przyjęły regułę ś Benedykta, a starsza nakłoniła ojca swego, iż dobra swoje dziedziczne darował na klasztor założyć się mający, którego pierwszą była ksienią. Kościół zaś wzniesiony kosztem i staraniem arcybiskupa Sulikowskiego w r. 1597.

Jest to niewielka także lecz wcale kształtna budowa, w czysto bizantyńskim stylu. Piękną szczególniej jest obok stojąca czworogranna wieża, z ciosowego kamienia, zakończona od góry nie kopułą lecz ozdobną galeryą, w której figury świętych są umieszczone. Sklepienie wewnątrz zbliża się więcej do stylu gotyckiego, rozdziela się po nad wielkim ołtarzem na kilka łuków, spierając się po bokach środkiem kościoła na czterech wielkich pilastrach. W miejscach krzyżujących się z sobą ramion sklepienia, porobione są piękne z gipsu czy też z kamienia wiszące rozety. Nawę kościoła od presbiteryum oddziela wielka arkada, pełna na wewnętrznym łuku gipsowych ozdobnych sztukateryi. Nad arkadą w górze w płaskorzeźbie widne dwa herby, pośrodku Imię Jezus. Na jednym z herbów jest baranek, godło familii Saporowskich, pierwszych klasztoru tego fundatorów.

Podobnież i wnętrze tego kościoła, ołtarze, ambona i wszystkie przybory, odznaczają się i piękną strukturą i wytworem roboty. Wielki ołtarz w stosunku do dość szczupłego kościoła zwać się może wspaniałym, składa się bowiem z ośmiu wysokich korynckich kolumn, wśród których równie jak i w ołtarzach obocznych pełno jak na swój wiek wybornego snycerskiego dłóta złoconych figur i ozdób filgranowych.

Cechą obrazów umieszczonych w ołtarzach jest głównie dawność wieku, z jakiego zdają się pochodzić. Wielki ołtarz mieści w sobie obraz dużego rozmiaru, na drzewie malowany, przedstawiający w górze na dnie złoconem Matkę Bożą na księżycu, z koroną na głowie i berłem w ręku, w gronie przygrywających aniołów; na dole zaś w dużych figurach blisko naturalnej wielkości jest dwunastu apostołw i inni święci. Obraz mający cechę dawnej szkoły niemieckiej.

W pierwszym ołtarzu bocznym po lewej stronie kościoła jest ś. Benedykt, wysoka i wysmukła postać, z ręką na piersiach, w szatach zakonnych pośrebrzanych, na wyzłoconem i misternie wyrzeźbionem tle, pełna nikłego rysunku i takiegoż światłocienia. W górze Bóg Ojciec w małej figurce z światem w ręku, od którego spływa jasność ku ś. Benedyktowi. Stół, krucyfiks, infuła i pastorał, nie są malowane lecz wyrzeźbione na tle obrazu. Jest to bezwątpienia bardzo dawny utwór malarski.

W tymże samym stylu jest obraz na przeciwko w pierwszym ołtarzu bocznym po prawej stronie kościoła, przedstawiający ś. Scholastykę, siostrę ś. Benedykta, postać niewieścią w zakonnych szatach, z pastorałem w ręku, dokoła której w adoracyi ulatują aniołki.

Podobnegoż stylu są obrazy i w innych bocznych ołtarzach. Jeden przedstawia Matkę Bożą z Chrystusem na ręku, na dnie wyśrebrzanem, w pozłoconych szatach, lecz nie w stylu bizantyńskim ale

*

raczej w guście dawnej szkoły niemieckiej, o jasnych barwach, z wielkim wdziękiem i słodyczą w obliczu; drugi ś. Annę, obraz w trzech figurach, t. j. N. Pannę, ś. Annę i ś. Elżbietę. Na obu tych obrazach dna są ułożone w szachownicę.

Obrazem zwracającym tu na siebie uwagę już dla swego wielkiego rozmiaru, jest obraz przedstawiający ś. Franciszka, wielką kolosalną postać, w komży i stule, z krzyżem w ręku. Lubo obraz jest malowany na płótnie, krzyż i stuła są złocone, cienia bardzo małe. Jest to utwor także bardzo dawny i jak się zdaje rodzimy. Pod spodem znajduje się nieczytelny napis, w którym wyrażono iż obraz ten jest sprowadzony z Sandomierza.

Pozostaje jeszcze do wymienienia obraz piękny co do wykonania a oryginalny co do swej kompozycyi, przedstawiający ś. Łukasza jako malarza, w chwili pojawienia się przed nim na płótnie wizerunku N. Panny. Układ iego następujący: ś. Łukasz i jakaś niewiasta podobna stylem i strojem do ś. Elżbiety, trzymają w ręku tablicę, na której Bóg ojciec nachylający się z obłoków, rysuje wizerunek Matki Bożej stojącej z złożonemi rękami na księżycu. Do koła aniołki trzymający przyrząd malarski. Na dole smok roztwierający paszczę. Utwór ten ile się wyszczególnia swa oryginalną kompozycyą i pięknym układem, tyleż i pod względem techniki zdradza rękę niepośledniego artysty. Sposób malowania jest dawnej szkoły włoskiej, mianowicie rzymskiej. Smok na dole przypomina nieco smoka z obrazu Rafaela ś. Małgorzaty. Obraz ten jest ujęty w czarną szeroką politerowaną ramę i umieszczony po lewej stronie wielkiego ołtarza. Na samym dole znajduje się napis: „*Nondum erant Abissi et ego jam concept. eram. Quando praeparabat caelsos*“ — ostatnie słowo rama zasłania.

Nade drzwiami zakrystyi znajdują się jeszcze dwa owale, w pięknych rzeźbionych staroświeckich ramach. Jeden z nich przedstawia ś. Stanisława Kostkę, drugi ś. Kazimierza królewicza z koroną na głowie i gronostajowym płaszczu, dwa popiersia dość dobrego pędzla, dawne malarskiej sztuki u nas zabytki.

Pośrodku kościoła po prawej stronie jest utwierdzona wielka tablica, a na niej znajduje się ten napis:

„Kościół pod tytułem Wszystkich Świętych na krakowskim przedmieściu WW. PP. Benedyktynek podług Reformacyi Chełmińskiej fundowany od Najprzew. Katarzyny Szaprowskiej ksieni r. 1593 a przywilejem Najj. Zygmunta III. król. pol. w r. 1596 fundusz stwierdzony. W r. 1567 Najprzew. JW. X. Jan Dymitr Sulikowski Arcybis. Lwow. tenże kościół poświęcił i dedykował na cześć Wszystkich Świętych, i w niedziele najbliższą przed ś. Michałem: w ten dzień rocznica wyznaczona“. O poświęceniu ołtarzy następująca jest informacya: „Ołtarze kościoła tego od J. W. X. Jędrzeja Sredzińskiego biskupa Nikopolitańskiego, Szufragana, Kustosza Lwowskiego, Proboszcza Przemyskiego usiłowaniem Najprzewielebniejszej Doroty Daniłowiczowny ksieni tego klasztoru poświęcone są d. 24. września, który był niedziela 10 po Z. S. r. 1645. Wielki ołtarz na cześć WW. Ś Ś., w którym relikwie ś. Jana Papieża i ś. Innocentego, Rufiny, Zuzanny złożone są. Drugi na cześć ś. Anny, ś. Jolanty, ś. Jakóba, zamyka relikwie ś. Urszuli i towarzyszek, ś. Konkordyi panny. Trzeci na cześć N. Panny, ś. Anioła stróża i ś. Scholastyki, w którym relikwie ś. Dyonizego i Faustyna. Czwarty na cześć śś. Patronów zakonu ś. Benedykta, Placyda i Mura, złożone relikwie ś. Dacyana i Krescencyi. Te ostatnie, jak się domniemają, musiały zostać zburzone przez Swedów, gdy i klasztor był spustoszony, ponieważ w żadnym ołtarzu nie zamykają się znaki poświęcenia.“

W kruchcie około drzwi do kościoła są dwie w górze nagrobkowe tablice z dwoma nad nimi zawieszonemi portretami. Na jednej z nich jest napis:

„Ksiądz Jędrzej Dulbicki, klasztoru tego kapelan przez lat 53, na tem miejscu zmarły wieku swego 82, umarł r. 1794, dnia 11. Kwietnia“. Na drugim czytamy:

D. O. M.
Ksiądz
Kazimierz Mazarkiewicz,
Kanonik koll. Lwowskiej,
Tego klasztoru przez wiele lat spowiednik,
zmarły,
Prosi o jeden pacierz dla ulgi swej duszy.
O żyjący! nad zmarłym, niech was litość wzruszy,
Umarł roku 1807.
Dnia 19. Marca wieku 79.

Biecz. Rok 1450.

Kazimirz Jagiełowicz dozwala założyć Bielnię, a na wybudowanie i utrzymanie jej wrębu w lasach królewskich, ustanawiając z tego powodu opłatę.

In nomine Domini Amen, Ad p(er)petuam rei memoriam, Ne error obliuionis gestis sub tempore versantibus inposterum pariat detrimenta, alta Regum et Principum | decreuerunt consilia, ea litterarum apicibus et testium annotac(i)one perhennar(e), Proinde nos **Kazimirus tertius**, Rex Polonie, nec non t(er)rarum Cracouie Sandomirie Siradie | Lancicie Cuyauie, Magnus-Dux Lithwanie, Pomeranie q(ue) Dominus, et heres Russie etc. Significamus tenore p(raese)ncium, quibus expedit vniuersis p(raese)ntibus et futuris, p(raese)ncium no|ticiam habituris Quomodo dignis Serenissime Principis, et Domine Domine Zophie eademgr(ati)a, Regine Polonie, Genitricis n(ost)re carissime, instancijs permoti, et humilibus atq(ue) deuo|tis petic(i)onibus, n(ost)rorum et Genitricis n(ost)re, Ciuinm Ciuitatis **Bijecz**, quibus nobis pro Dealbatorio, al(ia)s Blech, de nouo erigendo et construendo supplicarunt, benigniter acclinati. | Et considerantes exinde n(ost)rum, n(ost)riq(ue) thezauri ac Ciuium p(rae)dictorum dietenus succrescere com(m)odum et profectum, et vt Ciuitas illa sic in Cometaneis Regni hungarie partibus co(n)stituta | eo atencius atq(ue) forcius valeat decorari et firmari, Ciuibus ip(s)i(u)s Ciuitatis **Bijecz**, Dealbatorium, al(ia)s Blech, in loco ortorum, vbi prins erant orti humulorum, inter Castrum | **Bijecz**en(se), ab vna, et Ciuitatem p(rae)dictam **Bijecz** partibus ab altera, erigere, et denouo construere, dedim(us) donauimus, p(raese)ntibus(que) damus et conferim(us) benigne et gr(aci)ore, sub articulis et | condic(i)onibus infra scriptis, p(otes)tatem, Damus insuper Ciuibus prefatis et ex sp(eci)ali gr(ati)a n(ost)ra concedim(us) pro edificac(i)one dicti dealbatorij et Domorum et Molendini dicti Waelkindl et cete|rorum edific(i)orum ad dealbatorium spectancium, necnon et pro Sepibus, quibus Dealbatorium sepiri debeat, in n(ost)ris Siluis Regalibus vbicumq(ue) voluerint et invenire poterint, Robo|ra Trabes et uirgulta ip(s)is valencia, om(n)imodam excidendi, sine contradicc(i)one n(ost)ri pro tempore existentis, in ibidem Capitanei facultatem temporib(us) eternis, q(ua)mdiu ip(su)m durabit | dealbatorium, tociens quociens ip(s)is necessitas et opus edificandi emendandi ip(su)m dealbatorium et edificia ad ip(su)m pertinencia, incubuerit.

W imię Pańskie amen. Na wieczną rzeczy pamiątkę. Aby ułomność niepamięci tegoczesnych czynów w przyszłości nie nadwerężała, znaki pisemne i świadków zapisaniem Wysokie Królów i Panujących Rady utrwalić je postanowiły. My przeto ***Kazimirz Trzeci*** *z Bożej łaski* 1) *Król Polski także ziem krakowskiej, sądomirskiej, sieradzkiej, łęczyckiej, kujawskiej, Wielki Książę Litewski, Pan na Pomorzu a Dziedzic Rusi i t. d. Oznajmujemy osnową niniejszego wszem w obec i na przyszłość będącym, którym wiadomość o tem powziąć przyda się: Jako godnemi Najjaśniejszej Księżny i Pani, Pani Zofii z Bożej łaski Królowy Polskiej, Najukochańszej Rodzicy Naszej przyczyny zniewoleni, tudzież do uniżonych i pokornych prośb, które Nam Mieszczanie Naszego i Rodzicy Naszej Miasta* ***Biecza*** *o nowo założyć i wybudować się mającą Bielnię czyli Blech przekładali, przychylając się, zważywszy oraz, iż przeto wygoda i pożytek dla Nas, dla Skarbu Naszego i dla Mieszczan wspomnionych z każdym dniem urastać będzie, i aby to na pograniczu od Królestwa Węgierzkiego położone Miasto tem staranniej przyozdobić i potężniej obwarować się mogło; daliśmy i udzielili tegoż Miasta* ***Biecza*** *Mieszczanom upoważnienie do założenia i wybudowania na ogrodach, gdzie przedtem chmielniki były, między zamkiem* ***biec****kim z jednej a przerzeczonem Miastem* ***Biecz*** *z drugiej strony, nowej Bielni czyli Blechu, jakoż niniejszem dobrotliwie i łaskawie dajemy i udzielamy pod ustawami i warunkami niżej wyrażonemi, zostawiając nadto z szczególnej łaski Naszej rzeczonym Mieszczanom zupełną wolność wyrąbywania, bez zabrony Naszego tam naówczas będącego Starosty, w lasach Naszych królewskich gdzie zechcą i znajdź będą mogli, na wybudowanie wspomnionej bielni, domostw, tudzież wałkowni Wälkindl zwanej i reszty budynków do bielni należących, także na płoty, któremi bielnia ogrodzona bydź ma, przydatnych im dębów, tramów i chrustu, czasy wiecznemi do pokąd bielnia stać będzie, ilekrotnie konieczność i potrzeba budowania i naprawy bielni lub budynków do niej należących się okaże.* (D. e. n.)

Przypisek:

1) Wyrazy z Bożej łaski, które jak to z poniższych słów o królowej Zofii widać, pisarz kancelaryi królewskiej w oryginale opuścił, pozwoliliśmy sobie w przekładzie dodać.

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.** Z c. k. galic. Drukarni rządowej.